

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Reģionu un pilsētu ieguldījums Āfrikas attīstībā”

(2020/C 141/06)

Ziņotājs: Robert ZEMAN (CZ/PPE), Prahatices pilsētas domes deputāts**IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ**

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

Sākuma pieņēmumi

1. atgādina, ka ilgtspējīga attīstība un sekmīga attīstības politika ir atkarīga no daudziem citiem jautājumiem un politikas pasākumiem, tādiem kā vispārējs atbalsts personisku saikņu veidošanai, vietējo un reģionālo pašvaldību sadarbības sistēmas, sociālā un veselības politika, migrācijas pārvaldība, drošība un drošums, ilgtspējīgas ekonomiskās attīstības veicināšana, it īpaši attiecībā uz mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, zināšanu apmaiņas un labas pārvaldības veicināšana u. c. un ka tā šos jautājumus un pasākumus ietekmē; vietējās un reģionālās pašvaldības ir galvenās dalībnieces daudzās no šīm jomām gan Eiropas Savienībā, gan ārpus tās, tādēļ ir ļoti svarīgi izstrādāt jaunas idejas par to, kā pašvaldības var veicināt ilgtspējīgu attīstību, konkrēti Āfrikā;
2. vēlas panākt visaptverošu Savienības pieeju un uzsver, ka ierosinātie pasākumi būs rezultatīvi tikai tad, ja tiks izveidota cieša sadarbība ar attiecīgajiem Āfrikas valstu partneriem un tādām starptautiskajām iestādēm kā Apvienoto Nāciju Organizācijas Augstā komisāra bēgļu jautājumos birojs ⁽¹⁾ un Starptautiskā Migrācijas organizācija ⁽²⁾;
3. norāda, ka sadarbība, kas ekonomikas un attīstības jomā plānota plašā mērogā, ir viens no līdzekļiem, kas dotu iespēju risināt pamatcēloņus migrācijai Savienības virzienā; uzsver, ka, lai risinātu sarežģīto migrācijas problēmu un daudzās tās sekas, tagad un arī turpmāk Eiropas Savienībā būs nepieciešams mobilizēt ievērojamu daudzumu publisko resursu. Šāda pieeja varētu arī palīdzēt mazināt ar sociālajiem un drošības aspektiem saistītos negatīvos priekšstatus par migrāciju uz Eiropas Savienību, kā arī mazināt Eiropas sabiedrībā valdošu zināmu spriedzi, kas veicina ekstrēmismu politiskajā un sabiedriskajā dzīvē;

Reģionu komitejas līdzšinējais darbs un atzinumi

4. tādēļ atgādina par Reģionu komitejas līdzšinējo ievērojamo darbu un jo īpaši atzinumiem, ko sagatavojuši *Hans Janssen*, *Peter Bossman* un *Jesús Gamallo Aller* ⁽³⁾, un ierosina idejas pārdomām un vēl dažus konkrētus pasākumus, lai uzlabotu dzīves apstākļus un veicinātu ilgtspējīgu attīstību Āfrikā, sekmējot to, ka mazinās spiediens uz cilvēkiem, kurš liek viņiem migrēt ⁽⁴⁾;
5. atkārtoti pauž atbalstu ierosinātajam kaimiņattiecību, attīstības un starptautiskās sadarbības instrumentam (NDICI) kā būtiskam finansējuma avotam, lai mērķtiecīgi atbalstītu ilgtspējīgu attīstību; atkārtoti aicina izveidot īpašas programmas (ne tikai NDICI ietvaros), kurām būtu savs budžets ⁽⁵⁾ un kuru mērķis būtu atbalstīt ES pilsētu un reģionu darbu attīstības jomā, tostarp īstenojot dažādus ilgtermiņa projektus Āfrikā. Šādas programmas ideālā gadījumā varētu tieši pārvaldīt Eiropas reģioni no visas ES, tādējādi pilsētas, pašvaldības, uzņēmumi un bezpeļņas organizācijas no šiem reģioniem varētu piedalīties tādos projektos, kas atbilstoši ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem ⁽⁶⁾ dotu iespēju uzlabot dzīves apstākļus konkrētās ģeogrāfiskās teritorijās;

⁽¹⁾ <https://www.unhcr.org/>⁽²⁾ <https://www.iom.int/>⁽³⁾ RK atzinumi: “Kaimiņvalstis un pasaule”, ziņotājs: *Hans Janssen*, 2018; “Patvēruma un migrācijas fonds”, ziņotājs: *Peter Bossman*, 2018; “Migrācija Vidusjūras centrālās daļas maršrutā”, ziņotājs *Hans Janssen*, 2017; “Satvars partnerībai ar trešām valstīm migrācijas jomā”, ziņotājs: *Peter Bossman*, 2017; “Priekšlikums par jaunu Eiropas Konsensu attīstības jomā: mūsu pasaule, mūsu cieņa, mūsu nākotne”, ziņotājs: *Jesús Gamallo Aller*, 2017; “Bēgļu aizsardzība viņu izcelsmes reģionos: jauna perspektīva” ziņotājs: *Hans Janssen*, 2016; “Cilvēka cienīgu dzīvi visiem: no koncepcijas līdz kopīgai rīcībai”, ziņotājs: *Hans Janssen*, 2015.⁽⁴⁾ *Mo Ibrahim* fonda ziņojums: https://mo.ibrahim.foundation/sites/default/files/2020-01/2019_Forum_Report_2.pdf⁽⁵⁾ RK atzinums “Kaimiņvalstis un pasaule”, ziņotājs: *Hans Janssen*, 2018.⁽⁶⁾ ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi: <https://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals.html>

6. uzsver, ka šādi izveidotas programmas būtu jāuzskata par ilgtermiņa programmām, lai dalībnieki varētu uzņemties ilgtermiņa saistības;
7. lai mudinātu reģionus piedalīties šādās programmās, it sevišķi tos, kuriem vēl nav īpašas pieredzes attīstības sadarbībā, programmās būtu jāparedz stimulu un tehniskā atbalsta sistēma;
8. ir pārliecināta, ka šādu īpašu programmu īstenošana palīdzētu reģioniem, pilsētām, uzņēmumiem, nevalstiskajām organizācijām un Eiropas pilsoņiem paplašināt savas iespējas aktīvi darboties, veicinot ilgtspējīgu attīstību ārpus ES, padziļināt zināšanas par dzīvi citās pasaules daļās, konkrēti Āfrikā, un vienlaikus attīstīt interesi par uzņēmējdarbību;
9. ierosina šīs programmas balstīt uz aicinājumiem piedalīties, kas tiek izteikti reģioniem, īpašu uzsvāru liekot uz pārrobežu sadarbību, lai apkopotu pieredzi, cilvēkresursus un zinātību;
10. vēlas, lai šādas programmas administratīvā ziņā būtu pēc iespējas vienkāršākas;

Personisku saikņu veidošana un spēju stiprināšana kā pamatlīdzeklis efektīvai attīstības sadarbībai

11. atgādina, ka dažiem tālākajiem ES reģioniem ir ciešas vēsturiskas saiknes ar Āfriku, kā arī pieredze jomās, kuras interesē to kaimiņus; aicina palielināt pārrobežu sadarbības iespējas, maksimāli elastīgi izmantojot nākamā perioda iespējas Eiropas teritoriālās sadarbības jomā un kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta ietvaros;
12. uzskata, ka ārkārtīgi svarīgi ir izmantot Eiropas Savienības vietējo kopienu un reģionu sadarbību un alianses ar partneriem Āfrikā, lai varētu ieviest politikas saskaņotības pieeju, kā arī likt lietā zināšanas par attīstību, reģionālo sadarbību un inovāciju (saskaņā ar pārdomātas specializācijas stratēģiju);
13. uzver, ka no projektu ilgmūžības viedokļa ir svarīgi maksimāli stiprināt spējas, kā arī tiešās attiecības starp iedzīvotājiem, lai nodrošinātu abu pušu atbildību par projektiem un tādējādi palielinātu to ietekmi uz attiecīgajiem iedzīvotājiem;
14. ir pārliecināta, ka tikai ar mobilitāti un stiprinot un paplašinot patiesas partnerības saiknes ar pārstāvju un pēc tam – tiešā veidā – ar Eiropas Savienības un Āfrikas Savienības valstu reģionu, pilsētu un kopienu iedzīvotājiem, būs iespējams nodrošināt plašas sabiedrības atbalstu šādu projektu īstenošanai. Vietējās pašvaldības un organizācijas ir pieskaitāmas tām politiskajām struktūrām, kuras bauda pietiekami lielu cieņu un legimititāti, lai varētu efektīvi īstenot projektus, kas vērsti uz dzīves kvalitātes uzlabošanu Āfrikā;
15. ņemot vērā Komitejas locekļu gūto pieredzi, konstatē, ka pietiekami kvalitatīvas, aktīvas un daudzveidīgas personiskās attiecības starp politikas veidotājiem, pilsonisko sabiedrību un iedzīvotājiem ir būtiskas kā pamats specifisku projektu īstenošanai un ka tieši tās var nodrošināt projektu dzīvotspēju un labu darbību ilgtermiņā;
16. ir pārliecināta, ka pilnvērtīga iepazīstināšana ar Eiropas Savienības un Āfrikas vienkāršo iedzīvotāju dzīves apstākļiem ir būtisks instruments, kas var mazināt interesi par neatbilstīgu migrāciju uz Eiropu. Šo informatīvo darbu nevar veikt plašsaziņas līdzekļi vieni paši; tam maksimāli ir jānorisinās arī cilvēku savstarpējās saziņas ietvaros, piem., tiešos vietējo un reģionālo pašvaldību kontaktos, kuri var veicināt savstarpējo sapratni par dažādām kultūras un sociālekonomiskajām realitātēm un uzlabot attīstības projektu īstenošanu; šāda saziņa ir jāveido jau tagad un jāatbalsta arī finansiāli;
17. reģionus un to pašvaldības – arī tajās Savienības dalībvalstīs, kurām vēsturisku vai citu iemeslu dēļ patlaban nav intensīvu attīstības sadarbības saišu ar Āfrikas valstīm, – mudina dot pēc iespējas lielāku ieguldījumu; tas pavērtu iespēju plašāk, daudzveidīgāk un efektīvāk īstenot projektus un darbības, kas vērstas uz ilgtspējīgu attīstību Āfrikas valstīs, un vienlaikus stiprināt šīs sadarbības legimititāti šo dalībvalstu pilsoņu skatījumā. Lai pārvarētu šķēršļus, ko rada kultūras un valodas atšķirības, ieteicams veidot arī trīspusējas reģionālās un vietējās partnerības;

Globāla pieeja sadarbībai ar Āfrikas reģioniem un pašvaldībām kā pamats panākumiem ilgtermiņā

18. uzsver, ka viens no efektīviem Āfrikas Savienības valstu dzīves apstākļu uzlabošanas instrumentiem būtu Eiropas vietējo un reģionālo pašvaldību pieredzes nodošana tādu ikdienas pienākumu optimālas izpildes jomā kā teritorijas tiešā pārvaldība un savstarpēja sadarbība, it īpaši pāri robežām, kas tiktu papildināta ar visaptverošu pieeju, kura nebūtu vērsta tikai uz attīstības sadarbību;

19. tāpēc uzskata, ka labas prakses apmaiņas projekti, piemēram, RK Nikosijas iniciatīva, ir noderīgs instruments tiešas un konkrētas vietējā un reģionālā līmeņa sadarbības veidošanai starp ES un partneriem ārpus ES (7);

20. ierosina gādāt par to, lai ES reģionu pārvaldīto projektu ietvaros tiktu meklēta cieša partnerība ar šo reģionu uzņēmumiem, NVO vai to ekspertiem un lai tādi projekti tiktu īstenoti sadarbībā ar pašvaldībām, to uzņēmumiem, vietējiem Āfrikas uzņēmumiem, organizācijām un uz vietas aktīvi strādājošiem cilvēkiem. Šādiem projektiem ir jābūt vērštiem uz ilgtspējīgas attīstības mērķiem (8) (pilsētvides plānošanu, ūdensapgādi un ūdens attīrīšanu, atkritumu apsaimniekošanu un reģenerāciju aprītes ekonomikas ietvaros u. c.), un ir jānodrošina elastīga to atbilstība kopienų vajadzībām ilgtermiņā;

21. apzinās, ka tādu projektu īstenošana, kas vērsti uz ilgtspējīgas attīstības veicināšanu Āfrikā, ir ārkārtīgi sarežģīta darbība, kas prasa lielu atdevi un bieži ir riskanta, tāpēc uzskata, ka būtu jāizveido papildu instrumenti ES pilsētu un reģionu atbalstam to sadarbības projektos, galveno uzmanību pievēršot projektu ilgtspējai, drošībai un tādu kopīgu pasākumu veicināšanai, kas stimulē un stabilizē to īstenošanu ilgtermiņā;

22. ierosina projektus, labas prakses apmaiņu un citus pasākumus vērēt jo īpaši uz jauniešu stāvokļa stabilizēšanu un sieviešu – gan individuāli, gan kā grupas – vietas uzlabošanu sabiedrībā (9), šajā nolūkā izmantojot arī vienādranga īstenošanu, kas pavērtu personiskās attīstības iespējas un stiprinātu šo cilvēku pašāvēību uz labāku nākotni, kā arī viņu spēju veicināt savas tuvākās vides ilgtspēju;

23. uzskata, ka mazie un vidējie uzņēmumi ir funkcionējošas, mūsdienīgas un stabilas pilsoniskās sabiedrības pamats, tāpēc ierosina papildus projektiem, kas būtu vērsti uz atbalstu šādu uzņēmumu veidošanai Āfrikā, īstenojot tādas pasākumus kā stažēšanās Eiropas Savienībā, darbinieku apmaiņa, potenciāla Eiropas un Āfrikas kopuzņēmumu veidošana un citas darbības, kas varētu palielināt nodarbinātību mazajos uzņēmumos;

24. apzinās, ka, no vienas puses, ir nepieciešams atbalstīt vietējos risinājumus nodarbinātības, uzņēmējdarbības, veselības, vides aizsardzības un citās darbības jomās, taču, no otras puses, ir jā rūpējas arī par savstarpējās tirdzniecības, uzņēmējdarbības un sadarbības stiprināšanu starptautiskā līmenī;

25. piezīmē, ka visi pasākumi ir vērsti uz indivīdu, ģimeņu un konkrētu vietējo kopienu dzīves kvalitātes uzlabošanu ar mērķi veicināt vidusslāņa izaugsmi, jo tas ir stabilas un veselīgas sabiedrības mugurkauls;

26. apzinās, ka projektu panākumi ilgtspējīgas attīstības atbalstīšanā ir jāpapildina ar informatīviem pasākumiem par Eiropas Savienības, tās dalībvalstu un vietējo un reģionālo pašvaldību pieredzi, kas var noderēt vietējiem partneriem. Ir svarīgi arī meklēt vietējās kontaktpersonas, kas varētu strādāt īstenojamos projektos vai arī palīdzēt jauniešiem, skolām un interešu pārstāvības organizācijām atrast partnerus, kas būtu piemēroti pieredzes apmaiņai, apmaiņas praksei utt.;

27. ierosina pēc iespējas plašākai uzticamākās informācijas izplatīšanai izmantot pieejamās komunikācijas tehnoloģijas un sociālos tīklus un to darīt maksimāli personalizētā veidā, balstoties uz Eiropas Savienības un reģionu oficiālajiem avotiem, lai mazinātu nepatiesas informācijas un dezinformācijas ietekmi gan ES, gan Āfrikas valstīs;

28. uzskata, ka ciešākas attiecības un sadarbība starp Eiropas Savienības un Āfrikas Savienības reģioniem nākotnē var kļūt par pamatu tam, lai šīs attiecības varētu pāriet augstākā kvalitātē arī ikvienas Eiropas Savienības un Āfrikas Savienības dalībvalsts līmenī. Jaunas un ciešākas partnerattiecības starp vienlīdzīgiem dalībniekiem var kļūt par pamatu arī citu būtisku sadarbības veidu izmantošanai un pakāpeniskai ekonomiskai un sociālāi attīstībai, kas veicinās arī migrācijas spiediena mazināšanos;

(7) Nikosijas iniciatīva: <https://cor.europa.eu/lv/our-work/Pages/Libya.aspx>

(8) ANO ilgtspējīgas attīstības mērķi: <https://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals.html>

(9) Mo Ibrahim fonda ziņojums: https://mo.ibrahim.foundation/sites/default/files/2020-01/2019_Forum_Report_2.pdf

Izmēģinājuma projekti kā elements, kas nepieciešams, lai praksē pārbaudītu šī atzinuma teorētiskos pieņēmumus

29. apstiprina savu pārliecību, ka Eiropas Savienībai būtu jādomā globāli un jārikojas vietējā mērogā, un uzskata, ka šā plāna pamatpieejai vienmēr vajadzētu būt augšupējai. Tāpēc ar mērķi nodrošināt pasākumu un projektu veiksmīgu īstenošanu sadarbībā ar Āfrikas partneriem šajā atzinumā ir uzsvērtā nepieciešamība izmantot Eiropas reģionālo un vietējo pašvaldību pieredzi, kā arī uzņēmumu un ekspertu pieredzi;

30. šā atzinuma mērķis ir maksimāli veicināt Āfrikas valstīs esošo pilsētu un vietējo kopienu sabiedrības ilgtspējīgu attīstību, tādēļ aicina iespējami drīzāk uzsākt izmēģinājuma projektus un citus ar tiem saistītos pasākumus, kas nepieciešami veiksmīgai ilgtermiņa atbalsta ieviešanai, – tām Āfrikas valstīm, kurās politisku un drošības apsvērumu dēļ tas ir iespējams –, lai mazinātu interesi par neatbilstīgu migrāciju ne tikai uz Eiropas Savienību, bet arī Āfrikas iekšienē.

Briselē, 2020. gada 12. februārī

*Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Apostolos TZITZIKOSTAS